

10.5 A kollégium pedagógiai programja

10.5.1. Nevelésfilozófia

Kollégiumunk a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulószemélyiség tiszteletben tartása jegyében neveli és oktatja a szülők által ránk bízott tanulókat.

Célunk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széles ismeretekkel rendelkező, egyénileg sikeres, közösségi szempontból értékes, társadalmi szerepeit ismerő és vállaló állampolgár nevelése.

Magunk, tanáraink, dolgozóink és gyermekeink hisszük és valljuk, hogy kollégiumunk olyan alkotó pedagógiai, emberi és szellemi környezet, amely alkalmas a folyamatos megújulásra, amelyben valamilyen fokon mindenki nevel mindenkit. Hiszünk abban, hogy a szülők által ránk bízott tanulók a magán és társadalmi életben helytállnak és szívesen emlékeznek vissza majd az itt eltöltött 4-6 évre.

10.5.2. A kollégium sajátos arculata, jellemzői

A kollégiumunkba felvett tanulók több megyéből jelentkeztek, és várhatóan a jövőben is érkeznek a jó hírnevünk miatt, amelyet a tanulóink terjesztenek. A felvett tanulók Jász-Nagykunszolnok megye egész területéről, Heves, Pest, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyékből érkeztek és érkeznek, hozták és hozzák el az ottani szokásokat.

Az iskola mellett először diákotthon működött, majd később 1985-ben kollégiumi címet kapott. A kollégium akkor az iskola épületéből leválasztott részben 80 fő részére biztosította az elhelyezést. Iskolánk fejlődése és az ezzel összefüggő létszám növekedése - amely az iskola pedagógiai programjából egyértelműen kiderül - tette szükségessé és indokolttá egy új, 90 férőhelyes modern kollégium megépítését, amely 1988-ban került átadásra.

A kollégium tanulmányi munkája, szervezettsége igazolja, hogy a kollégiumi tanulók tanulmányi átlaga néhány tizeddel mindig jobb az iskolai átlagnál, a bukott tanulók száma fele, vagy annál is kevesebb az iskolához képest. A továbbtanulók száma jelentős. A tanulás mint fő szempont és feladat mellett igen gazdag sportolási, kulturális lehetőséget is biztosítunk tanulóinknak. Így érthető, hogy miért szeretik második otthonukat, amely minden igényüket kielégíti.

A korszerű kollégiumpedagógiai elvek figyelembevételével épült kollégiumunkban 6 fős szobákban kapnak elhelyezést, otthont a jelentkező diákok. Az iskola épületével egy zárt folyosó köti össze az épületet. A korszerű kiszolgáló helyiségek, a rendezett környezet, udvar, sportpályák, a gondozott park kellemes közérzetet biztosít minden tanulónknak és ide látogatóknak.

10.5.3. Kollégium céljai, funkciói

10.5.3.1. A kollégium társadalmi szerepe

A kollégium alapfunkciója, hogy megteremtse a megfelelő feltételeket azon gyermekek számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, szabad iskolaválasztásukhoz való joguk érvényesítésére.

A kollégium pedagógiai tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikájának elsajátítását, gyakorlását. Ezzel a kollégium sajátos segítséget ad a sikeres társadalmi beilleszkedéshez, és biztosítja a tudáshoz jutás esélyét.

10.5.3.2. A kollégium funkciója

1) Társadalmi szinten

A szabad intézményválasztás, a tankötelezettség teljesítésének, a továbbtanulás lehetőségének biztosítása minden tanuló számára a szociális helyzetétől, társadalmi hovatartozásától, világnézetétől függetlenül.

2) Intézményi szinten

Ellátási funkció. A gyermek életkorának megfelelő színvonalú biológiai és egészségügyi feltételrendszer megteremtése.

3) Pedagógiai funkció

Esélyegyenlőség biztosítása, felzárkóztatás és tehetséggondozás, pályaorientáció segítése, demokratikus viszonyrendszer kialakítása.

10.5.3.3. A kollégium alap funkciói

Alapfunkciók:

- Oktatáspolitikai, szociálpolitikai funkció,
- A szabad iskolaválasztás jogának biztosítása,
- A tankötelezettség megvalósíthatóságának és teljesíthetőségének biztosítása,
- A továbbtanulás lehetőségének biztosítása.

Szociális funkció:

- A kollégium alapvető funkciója, hogy lakhatást, ellátást, (otthont) valamint tanulási lehetőséget biztosítson a szülői háztól távol tanulni akaró diákok számára,
- Az élet szociális alapjának megteremtése,
- Szociális ellátás és az ellátás biztonsága,
- Szociális "védőháló" az egyén és közösség számára,
- Az otthon, "a második otthon" kialakításának lehetősége,
- A tanulás lehetőségének megteremtése, biztosítása,
- Családhelyettesítő funkció,
- Szocializációs funkció és személyiségformáló funkció,
- Értékközvetítő funkció.

10.5.3.4. Kiegészítő funkciók

A társadalmi mobilitás, az esélyegyenlőség megteremtése:

- Hátrányos helyzet enyhítése, megszüntetése,
- Felzárkóztatás,
- Tehetséggondozás.

A társadalmi munkamegosztásban való részvételre felkészítés:

- Pályaorientáció
- Pályaválasztás

- Hobbij, kiegészítő foglalkozások megtanítása

10.5.3.5. A kollégiumi nevelés célja

A kollégiumi nevelés célja a diákok harmonikus és egészséges fejlődésének, a tanulásnak, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

10.5.3.5.1. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei

- Az alapvető emberi szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok érvényesítése, demokratikus és humanista elvek alkalmazása.
- A nevelés folyamatát a diákok iránti felelősség, bizalom és szeretet hasssa át.
- A pedagógiai tevékenységet intellektuális igényesség, kulturált stílus jellemezze.
- Az alapvető erkölcsi normák betartása.
- Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele.
- A nevelőtestület építsen a diákok öntevékenységre, önszerveződő képességére.
- Együttműködés a szülőkkel és az iskolával.

10.5.3.5.2. A kollégiumi nevelés feladatai

10.5.3.5.2.1. A tanulási kultúra fejlesztése

Meghatározó jellegű a tanulási motívumok fejlesztése, melyek elősegítik, hogy a diákok számára a tanulás életprogramjuk elengedhetetlen részévé váljon, felkeltse bennük a kíváncsiságot, a megismerési, felfedezési vágyat. A kollégium feladata, hogy biztosítsa a lehetőséget arra, hogy a tanulók elsajátíthassák a helyes tanulási módszereket.

10.5.3.5.2.2. Szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése

A kollégium helyezzen hangsúlyt a pozitív szociális szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia-, tolerancia, konfliktuskezelő-, vita-, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. A kollégium nevelési feladatai között kiemelt helyet kap a párkapcsolat kulturált kialakítása, a családi életre és benne a takarékos gazdálkodásra való nevelés. Fontos a kommunikációs, együttműködési és vezetőképességek fejlesztése. E feladat megvalósításában különösen fontos, hogy kapjon megfelelő teret és lehetőséget a kollégiumi diákönkormányzat.

10.5.3.5.2.3. Egészséges életmódra és kulturált életmódra nevelés

Fontos a megfelelő életritmus, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása. A tanulók rendelkezzenek olyan ismeretekkel, gyakorlati képességekkel, melyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. Feladatunk biztosítani, hogy a kollégium legyen minden részletében kulturált, esztétikus közeg, ahol a tanulók jól érzik magukat. Ez egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket, műveltségüket. A kollégium kulturális és sportélete is járuljon hozzá, hogy a gyermekek helyes életmódmintát válasszanak maguknak.

10.5.3.5.2.4. Az önismeret fejlesztése és a tudományos világkép kialakítása

A kollégiumon belüli kapcsolat és tevékenységi rendszer segítse elő az önismeret kialakulását, fejlődését. A természeti és társadalmi ismeretek bővítésével, művészeti élményekkel segítsük a világban való tájékozottság fejlődését. A kollégium nevelje a diákokat környezettudatos magatartásra, hogy érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt. Legyen a tanulók életvitelében meghatározó a környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt.

10.5.3.5.2.5. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése

A kollégium segítse a tanulásban elmaradt gyerekeket, biztosítsa annak esélyét, hogy a tehetséges tanulók képességeiket továbbfejlesszék, tudásukat bővítsék. Feladatunk a tanulók képességeinek felismerése, a tehetséges tanulók kiválasztása, a tanulók közötti képességbeli különbségek kezelése és ennek megfelelően a pályaorientáció segítése.

10.5.4. Értékrendszerünk

Programunkban számos olyan érték kap hangsúlyt (tudás, tanulás, esztétikai értékek, környezeti értékek, emberi aktivitás, testi-lelki egészség, egyéni felelősség, önismeret, pályaismeret stb.), amely a kollégiumi nevelésben alapértékűnek számít.

Kollégiumunk célul tűzi ki az általános emberi személyiségvonások fejlesztését, amelyek a következők:

1. Az érzelmek fejlesztése, mélyítése, gazdagítása

- szeretet (családtagok, társak, közösség, haza iránt) gyengédség
- az értéknek tisztelete

- céltudatosság, elhatározottság, döntési képesség
- kitartás, a kudarcok és akadályok leküzdésének képessége

2. Becsületesség

- jó-rossz, helyes-helytelen, igaz-hamis felismerése
- őszinteség, a felelősség vállalása
- hűség elvekhez, közösségekhez, emberekhez
- lelkiismeretesség, az igaz ügy szolgálata

3. Önismeret fejlesztése

- testi és lelki tulajdonságok, adottságok, erények és hibák ismerete
- igényesség önmagával szemben, törekvés a javításra, fejlődésre
- öntudat, önbecsülés

4. A tanuláshoz való viszony

- a tanulás, mint személyiségfejlesztés céljának ismerete, közelebbi és távolabbi célok kitűzése
- az alapvető szellemi és fizikai tanulástechnikák ismerete, készsége
- szorgalom, többre való törekvés
- asszociáció, következtetés, kombinálás
- alkotóképesség

5. Illemtudás

- a helyzet felismerésének, elemzésének, az ahhoz való alkalmazkodásnak képessége
- az udvarias, illedelmes, de természetes viselkedés szokása (beszéd, öltözködés, mozgás)

A kollégiumban értékekkel az értékekre nevelünk, értékközvetítő funkciót a pedagógiai környezet minden eleme tartalmaz.

10.5.5. Követelményrendszer

A követelmény a nevelés célját közvetítő norma illetve normarendszer. A követelményrendszer meghatározott követeléssé alakított részcélok, feladatok, tevékenységi formák rendszere, amelyet a kollégiumi nevelési, személyiségfejlesztési standard programjának kell tekinteni. A kollégium nevelési követelményrendszer a nevelési értékek és célok lebontásából adódik. Ez a követelményrendszer fogalmazza meg a oktatóra, a kollégium egészére, az évfolyamokra, a szobaközösségekre, az érdeklődési csoportokra, az egyes kollégistákra vonatkozó célokat és elvárásokat.

A követelmény megfogalmazása azért fontos, mert így válik mindenki számára világossá, hogy a célok megvalósulása érdekében mit kell tennie, teljesítenie.

Feladatunk, hogy a követelmények kialakításánál figyelembe kell venni a következőket:

- a kollégium jellemzőit (önálló, iskolához kötött stb.)
- a kollégisták életkori jellemzőit
- az iskolatípusok jellemzőit (gimnázium, szakközépiskola)
- milyen érdeklődésűek a kollégisták
- milyen képességűek tanulóink
- milyen előképzettségűek tanulóink
- milyen szociális háttérrel rendelkeznek

10.5.5.1. Mit akarunk, mit is várunk el kollégistáinktól?

- szeresse szülőföldjét, elbocsátó környezetét, befogadó környezetét
- ismerje és szeresse nemzetét, nemzete történetét, szeresse anyanyelvét, ismerje a határon kívül rekesztett kisebbségben élő magyarok problémáját
- legyen pozitív, előítélet-mentes véleménye a hazánkban élő nemzetiségekkel, kisebbségekkel kapcsolatban, tartsa tiszteletben jogait, nemzeti érzéseiket
- törekedjen az európai kulturális hagyományok és örökség megismerésére, megóvására
- legyen érzékeny Európa és az emberiség globális problémáira

- legyen jól nevelt, az értékeket tisztelő, viselkedni tudó, erkölcsös, becsületes, jellemes, önmagával és másokkal szemben igényes.
- ismerje fel, hogy mi a jó, mi a rossz, a helyes és helytelen, az igaz a hamis, cselekedjen a pozitív értékek szellemében, tudjon és akarjon igazodni az elfogadott társadalmi normákhoz,
- legyen jellemzője az őszinteség, az egyenesség, a nyíltság, a felelősség vállalása,
- közösségi környezetében legyen "mi-tudata", s legyen büszke kollégiumára, a kollégium hagyományaira.
- folyamatosan vegyen részt tanulmányi és önképző továbbtanulásra felkészítő munkákban,
- vegyen részt, ha szükséges, társai tanulmányi segítségével,
- készüljön tanulmányi és szakmai versenyekre, vegyen részt azokon, s törekedjen az eredményes szereplésre,
- tudja beosztani szabadidejét,
- törekedjen az önművelődésre
- tartsa be a szabályokat, szabályzatokat.

Összességében a követelményrendszer alapján azt kívánjuk és szeretnénk elérni, hogy legyenek sikeresek diákjaink és majdan felnőtteink. A követelményrendszer tehát eredményként, a "kimenet" jellemzőjeként rögzíti az értékrendszerben és a célrendszerben a nevelési folyamat menetében az előző fejezetekben megfogalmazottakat.

10.5.5.2. A kollégiumi nevelőkkel szemben támasztott követelmények

A kollégiumi tanár hisz hivatásában, hisz a pedagógiai értékekben. Pedagógiai optimizmus jellemzi.

1. A kollégiumi tanár alakítson ki a kollégiumi és iskolai tanárokkal, beleértve a vezetőket is együttműködő, folyamatos munkakapcsolatot. Tartson konzultációt a szaktanárokkal, az osztályfőnökökkel és a munkahely közvetlen vezetőivel.

2. Ismerje a hatályos jogszabályokat, az iskola és a kollégium belső szabályzatait és azok szellemében járjon el.

3. A kollégiumi nevelő ismerje meg a tanulók személyiségét. Alakítson ki a tanulókkal nyílt őszinte kapcsolatot. Érdeklődjön a tanulók gondjai iránt, hallgassa meg problémáikat, bajaikat, segítsen ezek és a kialakuló konfliktusok megoldásában. Segítse elő az otthonosság kialakításának lehetőségét. Törekedjen a beilleszkedési folyamatok gyorsítására, a közösségi együttműködés szintjének emelésére. Segítse az általa irányított kollégiumi csoportot és az egész kollégium öntevékeny tervező, szervező, ellenőrző és érdekvédelmi munkáját.

4. A kollégiumi tanár tartson kapcsolatot a kollégisták szüleivel. Ha szükséges, kérje a szülők segítségét a nevelési problémák megoldásában. Tájékoztassa a szülőket gyermekük tanulmányi előmeneteléről, értesítse őket, ha a tanuló fegyelmi büntetésben vagy jutalomban, dicséretben részesül.

5. A kollégiumi nevelőink elsősorban csoportjuk körében - de a többi kollégista esetében is - felelősek az ifjúságvédelmi feladatok ellátásáért. Különösen a csonka családok gyermekeire figyeljen fokozottan. Pedagógiai tapintattal és toleranciával közelítsen meg minden felmerülő gondot. A megoldásoknál az egyén és a közösség érdekeit kell figyelembe venni. Szükség esetén működjön együtt a területi, illetve a gyermek lakóhelyén lévő önkormányzati gyermekvédelmi felelősökkel.

6. A kollégiumi tanár rendszeresen figyelje és olvassa a pedagógiai irodalmat, a kollégiummal kapcsolatos írásokra hívja fel a kollégák figyelmét. A kollégium anyagi és nevelési helyzetének javulására vonatkozó pályázatokra hívja fel a figyelmet, adott esetben önállóan pályázik.

10.5.6. A kollégiumi tevékenység szerkezete

1. A kollégiumi nevelés során a tanulói tevékenységet csoportos és egyéni foglalkozások keretében kell megszervezni attól függően, hogy mi a foglalkozás célja, jellege.

2. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

a/ Tanulást segítő foglalkozások:

- A napi felkészülést szolgáló tevékenység (szilencium, számonkérés, segítségnyújtás) közvetlen tanári irányítással, meghatározott időkeretben és nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetben történik csoportos illetve egyéni foglalkozás keretében.

- A valamilyen okból lemaradt tanulók fejlesztése, felzárkóztatása tanári tervezéssel, szervezett keretben folyik. A kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozása céljából a kollégium az iskolával együttműködve külön programot alakít ki.
- Az iskolában szerzett ismeretek bővítése, a pályaválasztás segítése érdekében a kollégium különböző szakköröket szervezz az iskolával közösen.

b/ Tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások:

- A csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik. A foglalkozásokat fel kell használni arra, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet. A tanulók egészségének védelme érdekében kapjon helyet a káros szenvedélyek megelőzése.
- A személyes törődést biztosító foglalkozások keretében lehetőséget kell biztosítani a tanulók számára, hogy egyéni problémáikat feltárják, és ezek megoldására tanácsot kapjanak.

c/ A szabadidő eltöltését biztosító foglalkozások:

- Ezen foglalkozásokon meghatározó szerepet kapjon az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képesség fejlesztése, a diákspport, a természeti környezet ápolása.
- Figyelmet kell fordítani a tanulók irodalmi, képzőművészeti, zenei képességeinek fejlesztésére, mely lehetőséget biztosít arra, hogy érzelmileg gazdagabbá váljanak.
- A kollégium működésében fontos szerepet betöltő önkormányzati rendszerbe illeszkedő foglalkozások pl. stúdió, diákújság fejlődést segítenie kell.

10.5.7. A kollégiumi tevékenységrendszer

A kollégium gyakorlati tevékenysége, a konkrét munka a legfontosabb értékmérője a kollégiumnak, hiszen az előző pontokban megfogalmazott nevelési cél, követelmény és értékrendszer a gyakorlati tevékenységeken keresztül realizálódik.

Nagyon fontos a tanulmányi munka szervezése, a tanulás. Ennek érdekében a következőket kell megvalósítani, megtervezni.

1./ A tanulás tanítása, a módszeres tanulásszervezés megismertetése

- a tanulási módszerek tanítása, gyakorlása, ellenőrzése
- szóbeli feladatok és írásbeli feladatok számbavétele
- az egyes kollégista számára könnyűnek ítélt tárgyak tanulása
- közös tanulás illetve egyéni tanulás előnyei, hátrányai
- a tanári segítség és a tanulói segítség lehetséges formái

2./ Tevékenységek a tanulmányi munkában:

- felzárkóztatás, korrepetálás
- pályaorientáció, pályaválasztás
- tehetségkutatás, tehetséggondozás

Kiemelten kell foglalkozni az újonnan érkezett kilencedikesekkel a hátrányos helyzetű gyengén tanuló diákokkal, hogy egyetlen kollégista se morzsolódjon le.

10.5.7.1. Szabadidős tevékenység

Nagyon fontos számunkra, hogy diákjaink a szabadidejüket hasznosan töltsék el.

Fontos, hogy a kollégisták a lehető legtöbb alkalommal jussanak könyvekhez. Célként határozzuk meg, hogy minden szobában legyen egy könyvespolc, amelyen lexikonok, szótárak és a mindennapi tanulást segítő segédanyagok legyenek elhelyezve.

Tudatosítani kell, hogy a színházba járás, a színházi kultúra az értelmiségi emberek személyiségfejlesztője.

Fontos, hogy kollégistáink kollégiumi éveik alatt eljussanak színházba, operába, hangversenyekre. Olyan előadásokra kell szervezni, amelyek a tanulók általános műveltségét emelik, illetve az iskolai tanulmányokat segítik, kiegészítik.

10.5.7.2. Hagyományaink, rendezvényeink

Kollégiumunknak is vannak olyan rendezvényei, hagyományai, amelyek az egész közösséget megmozgatják. Arra kell törekednünk, hogy a rendezvények ne legyenek sablonosak, ne másolják az iskolai megmozdulásokat, kapjanak valamifajta családi, sajátosan kollégiumi jelleget. Évek során kialakult hagyományaink, rendezvényeink a következők:

- évnyitó közgyűlés
- az elsős kollégisták fogadalmatétele: "Verébavató"
- disco, ismerkedési est
- teadélutánok
- sportrendezvények, bajnokságok
- Mikulás napja
- karácsonyi ünnepség
- farsangi bál
- önkormányzati tisztújítás
- sütő és főző verseny
- a végzősök búcsúztatója a kollégiumban
- záró közgyűlés

A felsoroltak még kiegészülnek az iskolai rendezvényeknél felsoroltakkal, amelyek közös rendezvények. Hagyományként szeretnénk kezelni az elkövetkező évek során az elsős tanulók rövid bemutatkozását, amelyről videofelvételt készítünk.

Kollégiumi körök, szakkörök:

Célunk a minél sokrétűbb, az érdeklődéshez és lehetőségekhez igazodó szakköri, kollégiumköri foglalkozási rendszer kialakítása.

10.5.7.3. Kollégiumi önkiszolgálás

A szabadidős tevékenység fontos része az önkiszolgálás. Tanulóink szabadidejükben részt vesznek saját környezetük rendben tartásában. Segítséget nyújtanak egy-egy szoba átrendezésében, szekrények, ágyak, asztalok mozgásában. A napi étkezés is önkiszolgáló jelleggel történik.

10.5.7.4. A diákönkormányzat szerepe a tevékenységrendszerben

A szabadidő eltöltésének irányításában fontos szerepet kell, hogy betöltsön a diákönkormányzat. Talán ők ismerik legjobban a kollégista tanulók igényeit, hogy mit szeretnének szabadidejükben csinálni, és azt nekünk, nevelőknek figyelembe kell venni.

Be kell vonni a diákönkormányzatot a környezetvédelmi kulturális és sportolási tevékenységek megszervezésébe.

A kollégium életében legkedveltebb szabadidőtöltés a sportolás. Szervezzenek a tanulók a legkedveltebb sportágakban házibajnokságot. A házibajnokságok megszervezése a sportolás népszerűsége mellett a különben sportolni nem szerető kollégisták sportba, játékba való bevonását is jelentheti, ami a közösség összetartozását erősíti.

Napjainkban nagy divat a testépítés, elsősorban a fiúk körében. A lányok körében pedig az aerobik, tornák és táncok kapnak érdeklődési teret. Ezekhez a feltételeket folyamatosan biztosítani kell.

10.5.7.5. Eszközrendszer

A nevelési eszközrendszer a következőket tartalmazza:

- nevelési módszerek: a célok megvalósulása érdekében alkalmazott nevelési eljárások együttese
- nevelési fogások, módok, eljárások, szisztémák
- nevelési eszközök: a nevelési folyamatban felhasznált tárgyi technikai eszközök
- objektív felszerelési eszközök

A kollégiumi munkában legfontosabb nevelési módszereknek

- a személyes példamutatást

- a következetességet
- a meggyőzést és a tudatosítást
- a gyakorlást és a szoktatást
- az egyénre és a közösségre gyakorolt közvetett hatást
- az ellenőrzést és értékelést
- a jutalmazást és büntetést
- a kollégiumi tanulás irányítását tartjuk.

Alkalmazandó nevelési fogások, módok:

- egyéni nevelés, egyéni bánásmód
- a kollégista kollégistává nevelésének folyamata a kollégiumválasztásától a beíratkozáson, a fogadáson, a beilleszkedésen át a kollégistává válásig, a közösségi, a "mi tudat" tudatos vállalásáig
- a kommunikációs kultúra fejlesztése
- az egymás iránt érzett felelősség fejlesztése
- a kapcsolatteremtő képesség kialakítása, fejlesztése.

A nevelési folyamatban használt tárgyi eszközök:

- az eredményes felkészülést biztosító eszközök pl. könyvek, munkafüzetek, filmtár,
- audiovizuális eszközök, az ezekhez tartozó kazetták stb.
- a szabadidő értékes eltöltéséhez, sportoláshoz, szórakozáshoz szükséges eszközök.

Az objektív feltételek

- a megfelelően felkészült tantestület és technikai személyzet

- a tanulóhelyiségek megléte, a tanuláshoz szükséges csend és nyugalom megteremtésének lehetősége
- a szabadidős tevékenységekhez szükséges, megfelelő helyiségek biztosítása

10.5.8. Ellenőrzés és értékelési rendszer

Kitűzött céljaink, kijelölt követelményeink és feladataink végrehajtásának, a megtervezett tevékenységrendszer kivitelezésének a tervbe vett eszközök eredményének, hatásának, tehát tulajdonképpen a tanulmányi teljesítménynek és a neveltség eredményének a vizsgálata. Folyamatosan kell ellenőrizni a tervezett és a létező, a meglévő helyzet közötti viszonyt, hiszen ebből tudjuk megállapítani, hogy haladtunk-e előre.

Ellenőrizni és értékelni kell

- a tanulmányi célkitűzés megvalósulását,
- a csoport, a közösség felépítésének, szerkezetének belső mozgásának sajátosságait
- a csoport a közösség tevékenységrendszerének jellemzőit, tartalmát, hatékonyságát, kiterjedtségét,
- a közösség stílusát, hangnemét, a közvélemény minőségét,
- az önkormányzat működését, minőségét.

Vizsgálódásaink azért szükségesek, mert megmutatják növendékeink aktuális neveltségi állapotát, nevelésünk eredményességét.

Vizsgálati módszereink a megfigyelés, interjú, kérdőív, iskolai, kollégiumi dokumentumok elemzése és a végzett kollégistáink követéses vizsgálata.

10.5.9. Szervezeti formák

10.5.9.1. A kollégium szerkezeti felépítése

a/ A szervezeti formája: iskolával egybeszervezett, közös igazgatású

b/ A fenntartó szerint: önkormányzati

c/ A tanulók életkorát tekintve:

- középiskolás kollégium (gimnazisták és szakközépiskolások)
- vegyes kollégium, amely 14 éves kortól 22 éves korig fogad be diákokat

d/ A kollégisták nemét tekintve: koedukált kollégium

e/ Létszámát tekintve: optimális létszámú kollégium, a tanulók létszáma maximum 90 fő lehet.

f/ Belső szerkezeti felépítését illetően

- szobaközösségekre épülő
- tanulócsoporthoz épülő
- évfolyamokra épülő
- emeletekre épülő
- valamint ezek egymással kapcsolódó variációi

g/ Az "ellátottságot" tekintve:

- megfelelően ellátott kollégium

10.5.9.2. Nevelőtestület

A közös igazgatású kollégiumokban a kollégiumi oktatók a teljes tantestülethez tartoznak, ugyanakkor a pedagógiai szempontokat figyelembe véve önálló munkaközösséget alkotnak. Kapcsolattartás az iskola vezetésével, igazgatójával a munkaközösség-vezetőkön keresztül történik.

10.5.9.3 A kollégiumi diákönkormányzat

A létszámnak megfelelően egy diákönkormányzat működik a kollégiumban. A diákönkormányzat működése a tanulók önmagukat irányítani akaró ambíciójától és a diákvezetést segítő tanárok irányító képességeitől függ. Célunk egy olyan működőképes diákönkormányzat kialakítása, ahová a tanulóközösségek, csoportok képviselői választás útján kerülnek. A választott diák-önkormányzati tagok kötelesek beszámolni munkájukról a diákoknak évenként legalább egyszer a közgyűlésen. A diákönkormányzat összekötő kapocs a diákság és a nevelőtestület között.

10.5.9.4. Egyének, csoportok, közösségek

a/ A kollégiumban minden személyiség egyformán fontos. Minden tanulót ismerni kell, tudni kell értékeit, gyengéit, mindegyiket fejleszteni kell az optimális értékre.

b/ A kollégiumban a csoportszerveződések - kiscsoport, kortárs csoport, érdeklődési csoport stb. szerveződések - rendkívül összetett formában alakulnak, és alakíthatók. Meghatározó összetartó erő lehet az egy szobában lakás, az egy tanulócsoportba-tartozás, az egy településről, egy iskolából érkezés és az azonos érdeklődési kör.

c/ Szükséges a kollégiumi csoport formális szervezése, hiszen a KT 25 fős kollégiumi csoportokról, egy csoportvezető tanárhoz tartozó csoportról beszél. Ez több szoba kisközösségéből, azonos évfolyamból tevődik össze.

d/ A kollégiumi közösség

Hangsúlyozni kell, hogy a kollégium közösségi neveléspárti. Meggyőződésünk, hogy mind az elméleti, mind a gyakorlati kollégiumpedagógiában alapvető szerep jut a közösségnek, a közösségi nevelésnek, a közösség kialakításának, szervezésének és megerősítésének.

10.5.10. Feltételrendszer

10.5.10.1. Objektív feltételrendszer

a/ Épületünk

A kollégium épülete maga is hordoz értékeket, sugalmaz nevelési lehetőségeket, szisztémákat. Gondolkodásmódunkat befolyásolja az épület állapota, korszerűsége, tisztasága. Épületünk a kollégiumpedagógiai elvek alapján épült, korszerű épület. Feladatunk, hogy a legalapvetőbb karbantartási, felújítási terveinket megvalósítsuk.

b/ Ellátottság, berendezések, felszerelések

-az ellátó rendszerek minősége, karbantartási tervek

Mindig elsődleges az életveszély és a balesetveszély megelőzése, elhárítása. Ezért fontos az elektromos hálózat, a dugaljok, a készülékek folyamatos ellenőrzése, a hibák elhárítása.

-a kollégium bútorzatának, eszközeinek, felszerelési tárgyainak milyensége, cserélési felújítási, berendezés vásárlási elgondolások

c/ Leltározási, eszközvásárlási, selejtezési terv

d/ A kollégium közvetlen környezete: udvar, kert, sportpálya, utak rendje, karbantartása, virágok, fű, fák gondozása, telepítése.

10.5.10.2. A feltételrendszer szubjektív elemei

a/ A kollégiumi tanárok képzettsége a törvényben előírtaknak megfelelő, hiszen gyakorlatilag a tanítóképző főiskolától az egyetemig minden tanár fölvehető a kollégiumba.

b/ A posztgraduális képzés, szervezett továbbképzésekbe való bekapcsolódás, szakvizsgával záruló továbbképzésekbe való beiskolázás, továbbképzés, önképzés lehetőségeivel a kollégiumi nevelők is élni szeretnének.

c/ A kollégium technikai személyzete, a kollégiumhoz, a kollégistákhoz, a pedagógiai programhoz való jó viszonya elősegíti a jó közérzetet, a kollégiumról kialakított képet.

10.9.10.3. Költségvetési támpont

A kollégiumi költségvetést az iskolai költségvetés tartalmazza, mivel kapcsolt kollégiumról van szó. Hogy a kollégiumunkat a kiváló ellátottságú kollégiumok közé lehessen sorolni az eszközök, felszerelési tárgyak beszerzésénél ütemezni kell.